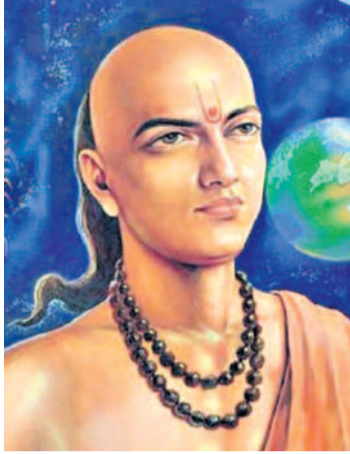

శాస్త్రవేత్తలు-జీవిత చరిత్ర-వారి సేవలు

ఆర్యభట్ట

- ఇతడు భారతీయుడు
- రాసిన గ్రంథాలు : ఆర్యభట్టేయం, ఆర్యభట్ట సిద్ధాంతం.
- ఆర్యభట్ట సిద్ధాంతం: రోజువారీ ఖగోళ లెక్కలను గణించి, పూజా పుస్తకాలకు మంచి రోజులు నిర్ణయించడానికి ఒక గ్రేడ్ లాంటిది. నేటి పంచాంగకర్తలకు ఇది ప్రముఖమైన గ్రంథం.
- ఆర్యభట్టేయం : దీనిలో గణిత, ఖగోళ శాస్త్రాలకు సంబంధించిన అనేక లెక్కలున్నాయి. ఇది 4 భాగాలుగా విభజించబడి 121 శ్లోకాలను కలిగి ఉంది. ఈ నాలుగు భాగాలు గీతా పాదం, గణిత పాదం, గోళ పాదం, కాల పాదం.
- దీనిలో భూమి గుండ్రంగా ఉందని, అది ఆక్షం చుట్టూ గుండ్రంగా తిరుగుతుందని దీని వల్ల పగలు, రాత్రి ఏర్పడుతున్నాయని వివరించాడు.

- భూభ్రమణం వల్ల పగలు రాత్రి ఏర్పడుతున్నాయని, భూమిపై ఒక భాగంలో పగలు ఉంటే, మరో భాగంలో రాత్రి ఉంటుందని వివరించాడు.
- చంద్రుడిని చీకటిగా ఉంటుందని, సూర్య

- కాంతి పడటం వల్లనే చంద్రుడు ప్రకాశిస్తున్నట్లు వివరించాడు.
- సూర్య, చంద్ర గ్రహణాలు, భూమి, చంద్రుని సీడ వల్ల ఏర్పడతాయని భూకేంద్ర సిద్ధాంతానికి ఊతం ఇచ్చాడు.
- ఈ గ్రంథంలో వర్ష మూలాలను, పున మూలాలను కనుక్కునే పద్ధతులను, త్రికోణమీతి పద్ధతులను, గ్రహమండల సమానాకృత ద్వీపకర్ణాకార కక్ష్యలను సూచించాడు.
- గామా విలువను 3.1416గా కచ్చితంగా కనుగొన్నాడు.
- ఈ గ్రంథంలో చూడగలిగిన దీర్ఘచక్ర రుద్ర, త్రిభుజ, వృత్త వైశాల్యాలను కనుగొనే పద్ధతులను వివరించాడు.
- భీజ గణితం గురించి వివరించిన ఖ్యాతి, దాన్ని మొదటగా ఉపయోగించిన ఖ్యాతి ఆర్యభట్టదే.
- సమీకరణాలను పల్లవజైత్ర పద్ధతి ద్వారా సాధించే విధానం, అంక, గణితశాస్త్రాలను, సైన్ పద్ధతులను తెలియజేశాడు.

సి.వి.రామన్

- ఈయన భారతీయుడు.
- కేవలం రూ.200 మిలువ చేసే పరికరాలను ఉపయోగించి 1930లో 'రామన్ ఎఫెక్ట్'ను కనుగొన్నాడు. ఇందుకు ఆయనకు నోబెల్ బహుమతి లభించింది.
- పాఠశాలకంటే ఉన్న పున/ద్రవ/వాయు మాధ్యమం గుండా కాంతిని ప్రసరించేసినప్పుడు అది దాని స్వభావాన్ని మార్చుకుంటుందనే దృగ్విషయాన్ని తెలిపేదే రామన్ ఎఫెక్ట్.
- రామన్ ఎఫెక్టు కారణం క్రాస్టర్. క్రాస్టర్ను 1927లో నోబెల్ బహుమతి వచ్చింది. క్రాస్టర్ను ఎఫెక్ట్ X కిరణాల విషయంలో నిజమైనప్పుడు అది కాంతి విషయంలో మాత్రం ఎందుకు కాదు అన్న ప్రశ్న రామన్ ఎఫెక్ట్ కనుగొనడానికి కారణం అయ్యింది.
- సి.వి.రామన్ - వయోలిట్, సికార్ ఎలా సంగీతాన్ని పలికిస్తాయో అద్యయనం చేశాడు.
- రామన్ ఎఫెక్ట్ ఆవిష్కరణ వల్ల సుమారు 2,000

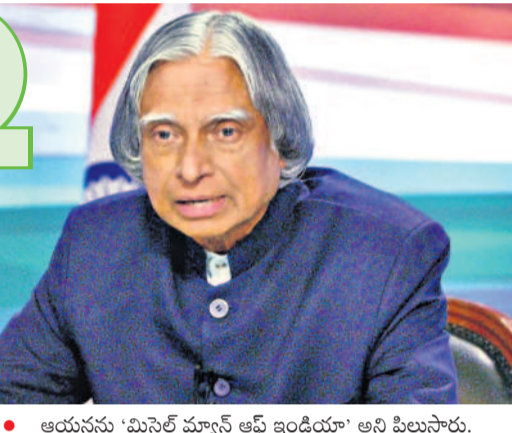
- రచాయన పదార్థాల అంతర్గత నిర్మాణం, ఆ తర్వాత స్వేచ్ఛల నిర్మాణం తెలుసుకోవడం జరిగింది. స్వేచ్ఛ గ్రహీ గొప్ప శాస్త్రంగా అధ్యయనం చేస్తున్నారు.
- ఇంకా పాపాస్ట్రాటికల్ బయాలజీ, పాల్యాంప్టర్ స్టడీస్, ఇండస్ట్రీయల్ కెమిస్ట్రీ విభాగాలు అవసరాలకు అందకుండా బహుముఖంగా విస్తరిస్తున్నాయి.
- ఆయనకు 1954లో దేశ అత్యున్నత పురస్కారం 'భారతరత్న' లభించింది.

ఎ.పి.జే అబ్దుల్ కలాం

- అబ్దుల్ కలాం భారతీయుడు.
- భారత రాష్ట్రపతి అయ్యేనాటికి తన జీవితంలో నాలుగు దశలు దాటి వచ్చారు.
- మొదటి దశ (1963-82)
- ISRO లో వివిధ హోదాల్లో పనిచేశారు.
- తులజా ఉపగ్రహ ప్రయోగ వాహక బృందంలో చేరాడు. అక్కడే S.L.V-3 మిషన్ ప్రాజెక్టు డైరెక్టర్ అయ్యాడు.
- కలాం నేతృత్వంలోని స్వదేశీ ఉపగ్రహ ప్రయోగ వాహనం (S.L.V-3) ద్వారా రోహిణి అనే శాస్త్ర పరిజ్ఞాన సంబంధ ఉపగ్రహాన్ని 1980లో విజయవంతంగా కక్ష్యలోకి ప్రవేశపెట్టింది.
- మన రాకెట్ వ్యవస్థ బలం పుంజుకుంది కలాం హయాంలోనే.
- రెండో దశ (1982-92)
- 1992లో DRDO (డిఫెన్స్ రిసెర్చ్ అండ్ డెవలప్ మెంట్ ఆర్గనైజేషన్)లో చేరారు.
- DRDO డైరెక్టర్గా ఆయన ఇంటిగ్రేటెడ్ గ్రెడ్డ్ మిసైల్ డెవలప్ మెంట్ ప్రోగ్రామ్కు సారథ్యం వహించాడు.
- కలాం ఆధ్వర్యంలో తయారైన మిసైల్స్
- నాగ్ (యాంటీ ట్యాంక్ గ్రెడ్డ్ మిసైల్)
- ప్రద్యుమ్న (బాటిల్ ఫీల్డ్ మిసైల్)
- ఆకాష్ (ఎయిర్ మిసైల్)
- త్రిశూల్ (క్విక్ రియాక్షన్ ఎయిర్ మిసైల్)
- అగ్ని (మధ్యతేజీ మిసైల్)

పాటి పరీక్షల ప్రత్యేకం జీవన్

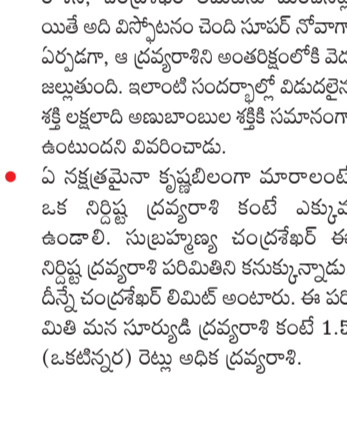

- ఆయనను 'మిస్టర్ మ్యాన్ ఆఫ్ ఇండియా' అని పిలుస్తారు.
- మూడో దశ (1992-2001)
- 1992లో భారతదేశ రక్షణ మంత్రికి సాంకేతిక సలహా దారు అయ్యాడు.
- ఈయన కృషి ఫలితంగానే 1998లో పోత్రాన్-II అణు పరీక్షలు విజయవంతంగా జరిగాయి.
- ఫలితంగా భారతదేశం అణ్వర్ణ దేశాల సరసన నిలిచింది.
- నాలుగో దశ: 2001 ప్రారంభం
- 2001లో అన్నా యూనివర్సిటీలో టెక్నాలజీ అండ్ సాసైటీ ట్రాన్స్ ఫర్మేషన్

- ప్రాఫెసర్ గా చేరారు.
- టిక్కాలజీ లక్ష్యాల సాధనలో తన కలలను సాకారం చేసుకునేందుకు యువకుల మేధానకు చురుకు పుట్టించాలనుకున్నారు. 2003 ఆగస్టులో లక్ష మంది విద్యార్థులను కలిసి ఆయన ప్రసంగాలతో సూర్షించారు. అప్పటికే 40 వేల మందిని కలికాక 2002, జూలై 25న రాష్ట్రపతిగా ఎన్నికయ్యాడు.
- ఈయనకు 1981లో పద్మభూషణ్, 1990లో పద్మవిభూషణ్, 1997లో భారతరత్న పురస్కారాలు లభించాయి.
- 30 విశ్వవిద్యాలయాల నుంచి డాక్టరేట్ అందుకున్న గొప్ప వ్యక్తి.

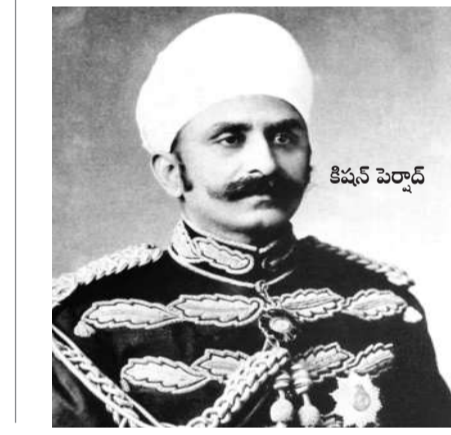
రాసిన పుస్తకాలు

- ఇండియా 2020
- ఇండియా పై డ్రీమ్స్
- ఎన్వైయోనింగ్ యాన్ ఎంపర్వర్ నేషన్
- స్వీయటీజిట్ చరిత్ర - 'మిస్టర్ ఆఫ్ ఫైర్'
- ఇతరులు రాసిన జీవిత చరిత్రలు
- ఎటర్నల్ క్వెస్ట్ - లైట్ అండ్ ట్రైమ్స్ ఆఫ్ దాక్టర్ అవుట్ పరీర్ జైన్ లాథీన్ అబ్దుల్ కలాం
- ప్రెసిడెంట్ ఎ.పి.జే కలాం
- ఎ.పి.జే అబ్దుల్ కలాం - ద విజన్ ఆఫ్ ఇండియా
- సైంటిస్టు టు ప్రెసిడెంట్ - ఎ.పి.జే. అబ్దుల్ కలాం
- ఎ లిటిల్ డ్రీమ్ (దాక్యుమెంటరీ ఫిల్మ్)

సుబ్రహ్మణ్యం చంద్రశేఖర్

- ఈయన భారత సంతతి అమెరికన్
- సి.వి.రామన్ మేనల్లుడు
- 1983లో నోబెల్ బహుమతి గ్రహీత. (కృష్ణబిరాలపై పరిశోధనకు)
- చంద్రశేఖర్ ప్రతిపాదించిన ఖగోళ భౌతికశాస్త్రం ప్రసిద్ధి చెందిన అంశం - చంద్రశేఖర్ లిమిట్
- ఎక్కువ ద్రవ్యరాశి కలిగిన నక్షత్రం తన ద్రవ్యరాశిని, చంద్రశేఖర్ లిమిట్ ను మించినట్లయితే అది విస్తోటనం చెంది సూపర్ నోవాగా ఏర్పడగా, ఆ ద్రవ్యరాశిని అంతరిక్షంలోకి వెదజల్లుతుంది. ఇలాంటి సందర్భాల్లో విడుదలైన శక్తి లక్షలాది అణుబంబుల శక్తికి సమానంగా ఉంటుందని వివరించాడు.
- ఏ నక్షత్రమైనా కృష్ణబిరాలా మారాలంటే ఒక నిర్దిష్ట ద్రవ్యరాశి కంటే ఎక్కువ ఉండాలి. సుబ్రహ్మణ్యం చంద్రశేఖర్ ఈ నిర్దిష్ట ద్రవ్యరాశి పరిమితిని కనుక్కున్నారు. దీన్నే చంద్రశేఖర్ లిమిట్ అంటారు. ఈ పరిమితి మన సూర్యుడి ద్రవ్యరాశి కంటే 1.5 (ఒకటిన్నర) రెట్లు అధిక ద్రవ్యరాశి.

కీషన్ పెర్షాద్

- హైదరాబాద్ రాజ్యంలో మొత్తం గెజిటెడ్ ఆఫీసర్స్ 680. అందులో ముల్తీలు 233, నాన్ ముల్తీలు 447.
- 1916లో ముల్తీ ఉద్యమాన్ని ఆధిపతి కంగా తొలిసారిగా ప్రారంభించినవారు - కీషన్ పెర్షాద్ (హైదరాబాద్ లాయర్).
- ఈ ముల్తీ ఉద్యమంలో పాల్గొన్నవారు సర్ నిజాముట్ జంగ్, అక్బర్ అలీఖాన్.
- 1901లో కాలన్ వాకర్ అనే ఆంగ్లేయుడు (నాన్ లోకల్) నిజాం దర్బారులో షైవాన్ని

ఉద్యోగుల సెవిల్ లిస్ట్ (1894) నివేదిక

- యల్ సైక్టరీగా చేరి తర్వాత కాలంలో ఆర్థిక మంత్రి అయ్యాడు.
- అప్పటి నిజాం రాజ్యంలోని ఆంగ్ల ప్రభుత్వ ప్రతినిధి 'కీషన్ పెర్షాద్ (కీషన్ ప్రసాద్)' ముల్తీ అకు అండగా నిలిచాడు.
- నోట్: మీర్ ఉస్మాన్ అలీఖాన్ మొదటి ప్రధాని - కీషన్ పెర్షాద్ (ముల్తీ)
- తర్వాత కాలంలో కీషన్ పెర్షాద్, కాలన్ వాకర్ (నాన్ లోకల్)కు మధ్య వాగ్వివాదం జరిగింది.
- ఫలితంగా ఈ ముల్తీ సమస్య విషయంలో ప్రభుత్వం స్పందించింది.
- మీర్ మహబూబ్ అలీఖాన్ (1869-1911) 1910లో ముల్తీ నిబంధన అనే ఫర్మానాను జారీ చేశాడు.
- ఉస్మాన్ అలీఖాన్ (7వ నిజాం) కాలంలో ముల్తీ నిరసనలు ఉద్యమ రూపంగా మారి తీవ్ర సంఘర్షణలు దారితీశాయి.
- ముల్తీల చైతన్యానికి కృషి చేసిన వ్యక్తి - అహ్మద్ నాద్ ఫతేపాద్షాయ్.

డైలీ కెరెంట్ అప్డేట్ ప్రశ్నలు

- అగ్ని క్షిప్రణే.. ఇది మధ్యస్థ దూరాల నుంచి ఖండాంతరాలను చేరించగలదు. దీన్ని హైదరాబాద్ లోని డీఆర్ డీవో అభివృద్ధి చేసింది. అగ్ని క్షిప్రణేటి సంబంధించి సరిగా జతపర్చండి?
 - క్షిప్రణే రేంజ్
 - అ. అగ్ని -1 I. 2000-3000 కి.మీ
 - బి. అగ్ని -2 II. 700-1250 కి.మీ
 - సి. అగ్ని -3 III. 3,500-5000 కి.మీ
 - డి. అగ్ని -4 IV. 3000-4000 కి.మీ
 - ఇ. అగ్ని -5 V. 5000-8000 కి.మీ
- జవాబు: ఎ-II, బి-I, సి-III, డి-IV, ఇ-V
- ఎంబెర్లీ టెక్నాలజీ అంటే?
 - 1) మల్టీపుల్ ఇండిపెండెంట్ బ్యాట్లీలు అంటే రింజిల్ వెహికల్ టెక్నాలజీ
 - 2) మల్టీపుల్ ఇన్ స్టిట్యూషన్ లో బ్యాట్లీలు అంటే రింజిల్ వెహికల్ టెక్నాలజీ
 - 3) మల్టీపుల్ ఇన్ స్టిట్యూషన్ లో ఇండిపెండెంట్ రింజిల్ వెహికల్ టెక్నాలజీ
 - 4) పైవేవీ కాదు
- జవాబు: 1
- పరట్ లోడ్ ఆఫ్ డిమాండ్ (ప్రపంచ వ్యాప్తంగా) ఎప్పుడు ఎప్పుడు చట్ట బద్ధమైన సంచనగా ఆవిర్భవించింది?
 - 1) 1995, జనవరి 1
 - 2) 1994, ఫిబ్రవరి 1
 - 3) 1994, జనవరి 1
 - 4) 1995, ఫిబ్రవరి 1
- జవాబు: 1
- దేశంలో కొలి ప్రభుత్వ రంగ 'ఓటిల్' సర్వీసు 'ఎక్స్ కలెక్టర్ ప్రారంభమైంది? దాని పేరు?
 - 1) సీస్సెన్, తమిళనాడు
 - 2) సీస్సెన్, కేరళ
 - 3) ఐస్సెన్, ఢిల్లీ
 - 4) బీస్సెన్, మంబై
- జవాబు: 2
- సీఎస్సెల్ ఐఎస్సెల్ అకాడమీ, హైదరాబాద్ సౌజన్యంతో...
 - 1) సుసేనుడు ఎవరు?
 - 2) సుగ్రీవుడి నమ్మకం ఏమిటి?

పదో తరగతి తెలుగు మోడల్ పేపర్

మార్కులు: 80 సమయం: 3గం.

పార్ట్-ఎ

- అమాహాన ప్రతిస్పందన : (20 మార్కులు)
 - అ) కింది గద్యం చదివి ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయింది?
 - సుగ్రీవుడు వివిధ ప్రాంతాల్లో గల వానర వీరులను రావలసిందిగా చెప్పమని హనుమంతున్ని ఆజ్ఞాపించాడు. పదిరోజుల్లో రాకపోతే వాళ్లకు మరణ దండన తప్పదని హెచ్చరించాడు. హనుమంతుడు ఈ వార్తను అన్ని దిక్కులకు వేగంగా పంపాడు. ఫలితంగా కోట్లమంది వానర యోధులు కిష్కింధకు చేరుకుంటున్నారు. సుగ్రీవుడి ఆజ్ఞ అటువంటిది. దానికి తీరుగుండడు. అందుకే సుగ్రీవాజ్ఞ అనేది జాతీయంగా స్థిరపడ్డది.
 - శ్రీరామునితో సుగ్రీవుడు సమావేశమయ్యాడు. వానరుల రాకను గురించి తెలిపాడు. సీత జాడను తెలుసుకోవడం దానిని దీనిని వివాసాన్ని పనిగట్టడమే ప్రధాన కర్తవ్యమన్నాడు శ్రీరాముడు. శ్రీరాముని సూచన మేరకు సీతానైషణం కోసం వానర వీరులను నలుదిక్కులకు పంపాడు. తూర్పు దిక్కునకు వినతుని నాయకత్వంలో హనుమంతుడు జాంబవంతుడు మొదలైన ప్రముఖులతో కూడిన సేనను పంపాడు. మేనమామ అయిన సుసేనుని నాయకత్వంలో పడమరకు, శతబతి నాయకత్వంలో ఉత్తర దిక్కుకు సేనను పంపాడు. ఒక్కొక్క దిక్కుకు ఏయే ప్రదేశాల గుండా వెళ్లాలి, అక్కడ ఏమేమి ఉంటాయో వివరంగా చెప్పాడు సుగ్రీవుడు. ఆ ప్రదేశాలకు సంబంధించిన అతని జ్ఞానం చూస్తే ముక్కున వేలేసుకుంటాం. నెల రోజుల్లో సమాచారం తెప్పని సుగ్రీవాజ్ఞ. సీతానైషణం సఫలం చేయగల సమర్థుడు హనుమంతుడేనని సుగ్రీవుడి నమ్మకం. హనుమంతుడిపై అంత విశ్వాసంతో ఉన్నాడు. శ్రీరాముని భావన కూడా అదే. అందుకే తన పేరు చెప్పి ఉన్న ఉంగరాన్ని హనుమంతుడికి ఇచ్చాడు. సీత దీన్ని చూస్తే హనుమంతుడిని రామదూతగా నమ్ముతుందన్నాడు శ్రీరాముడు. హనుమంతుడు నమస్కరించి రాజముద్రికను గ్రహించాడు. శ్రీరాముని పాదాలకు ప్రణమిల్లి ప్రయాణమయ్యాడు.

పార్ట్-బి

జ్ఞాపకశక్తి

అ) 10 మార్కులు

- పరివేష్టించు : 10 మార్కులు
- మాడుకరము : 10 మార్కులు
- కీం ది వాటికి సరైన జవాబు గుర్తించి ఆ సంతకాన్ని (ఎ/బి/సి/డి) కేటాయించిన ట్రాక్టిల్లో రాయండి?
- మనమందరం నిరతము తోటి వారితో స్నేహంగా ఉండాలి. నిరతము అనే పదానికి అర్థం ()
 - ఎ) ఒకరోజు
 - బి) ఒకసారి
 - సి) ఎల్లప్పుడు
 - డి) ఒకరోజు
- కింది వాటిలో ఉపజాతి పద్యం? ()
 - ఎ) చంపక మాల
 - బి) ఆటవెలది
 - సి) సుమిత్ర
 - డి) మత్తెభం
- యయాతి చరిత్ర అచ్చమైన తెలుగు కావ్యం గీత గీసిన పదానికి వికృతి ()
 - ఎ) కల్పం
 - బి) పుస్తకం
 - సి) ముక్తి
 - డి) పత్రిక
- 'రాజకులయనందకరుడు' వాక్యంలో అలంకారం? ()
 - ఎ) రూపకం
 - బి) శ్లేషాలంకారం
 - సి) ఉపమాలంకారం
 - డి) ఉత్పల్ల అలంకారం
- య, వ, ర, ల ను ----- అంటారు? ()
 - ఎ) పద్యములు
 - బి) త్రిశ్రములు
 - సి) మధ్యములు
 - డి) వృత్తములు
- అన్న పదార్థ ప్రాధాన్యం కలది? ()
 - 1) బహుశ్రీహ
 - 2) రూపక
 - 3) ద్విగు
 - 4) ద్విగు
- సూజా అనే పదానికి వికృతి ()
 - ఎ) సూజం
 - బి) సూజు
 - సి) సూజు
 - డి) సూజు
- 3 సూర్యగణాలు, 2 ఇంద్ర గణాలు, మూడు సూర్యగణాలు వరుసగా వచ్చే పదం ()
 - ఎ) సినం
 - బి) కందం
 - సి) తేటగీతి
 - డి) ఆటవెలది
- మహావృత్తం అనేది ఏ సమాసం?
 - ఎ) విశేషణ పూర్వపద కర్తృదారయ
 - బి) రూపక
 - సి) వృత్త తత్పరము
 - డి) ద్విగు
- UUU అనేది ఏ గణం?
 - ఎ) రగణం
 - బి) యగణం

సమాధానాలు

3-సి	4-బి	5-ఎ	6-బి
7-సి	8-ఎ	9-ఎ	10-డి
11-ఎ	12-సి	13-సి	14-ఎ
15-బి	16-సి	17-బి	18-సి
19-ఎ	20-సి		

హెచ్. లక్ష్మణ
తెలుగు హెచ్.ఎల్. డి. చైతన్య సూక్ష్మ బోధకులు, హైదరాబాద్

హెచ్. లక్ష్మణ
తెలుగు హెచ్.ఎల్. డి. చైతన్య సూక్ష్మ బోధకులు, హైదరాబాద్